

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠTNÁSTĽ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny -- hal.
 Na pol roka ... 2 " -- "
 Na štvrt' roka ... 1 " -- "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. číslo.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novôh
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Nové cirkevno-politické boje.

Isté hlavnomestské, obyčajne dobre informované noviny tieto dni prekvapily svet tým chýrom, že Štefan Tisza v jaseň mungovskému snemu predostre návrh cieľom prevedenia XX. zák. článku z r. 1848. a z tej príležitosti väčšiu časť katolíckeho fondu kultu a výučby darovať chce protestantom. Štefan Tisza, zafatý a hlavný vodca kalvínov, tento návrh predostref zamýšľa v jednom čase s predlohou o autonomii, samospráve katolíkov. Takým spôsobom z majetku katolíckej cirkvi zavraždí sa chce protestantským predikantom a veriaci. Cieľom udržania mungovskej bandy, k najbližším voľbám protestantov už včul chce podplatiť z peňazí katolíckych. Není to svätokrádež?

Protestanti už aj posiaľ každoročne milióny dostávajú od štátu, ako subvenciu, s tým ale není sú spokojní. Oni chcú fahať milióny ako subvenciu nielen zo štátnej kassy, ktorá väčším dielom pozostáva z našich katolíckych peňazí, lež okrem toho snažia sa o peniaze ozbíjať i katolícku cirkev a čisto katolícke fondy. Neustále nariekajú a žalujú sa, že katolícka cirkev je bohatšia, ako vierovyznania protestantov. Zabúdajú ale na to, že my katolíci boli sme v krajine, keď ani chýru, ani slychu nebolo o protestantoch, že katolíkov o veľa miliónov viacej je v Uhorsku, ako všetkých protestantov dohromady. Na to sa tiež nechcú rozpamätať, že naši biskupi a kňazi a zarovnak aj horliví katolícki veriaci behom 900 rokov viacej obetovali a aj prítomne obetujú ku sláve Božej a na nepočtené dobročinné ciele, ako to robili a povedzme

pravdu, aj včul robia protestanti. Katolícke fondy, majetky katolíckej cirkvi povstaly z milodarov katolíckych kráľov, biskupov, kňazov a veľkodušných veriacich a slúžia náboženským, kultúrnym a dobročinným cieľom. Netrufame aj, že by spravodlivého smýšľania protestanti náklonní boli ku zbojstvu a svätokrádeži na katolíckych základinách a majetkoch katolíckej cirkvi. Takého zločinstva schopná môže byť jedine za ukradené peniaze kúpená banda mungovská a jej vodca šialenec Tisza.

Zhrozil sa musí človek, keď len pomyslí na to, že mungovci ozbíjať chcú katolícky fond náboženstva a výučby, keď pováži, že tieto fondy povstaly z majetkov, v predošlých časoch shabaných mníchom a mníškam. Majetky tie sú teda čisto katolícke. Ako sa opováži Tisza tieto čisto katolícke majetky, v akejkoľvek čiastke, darovať chceť protestantom?

Ostatne sám Tisza cíti, že tento jeho najnovší attentát proti katolíkom vzbúri všetky vrstvy katolíckeho obecnstva, preto na pomoc si volá Michala Zsilinszkeho, ktorý, ako vôbec známo, uajfanatičnejším a najvzteklejším nepriateľom je katolíkov Uhorska. Tohoto známeho zúrivca — ako hovoria — vymenovať chce dať Tisza za štátneho sekretára a keď možno, za ministra kultu a výučby.

Jestli ozaj Tisza snažiť sa bude skutočne previesť jeho mungovskú svätokrádež, vtedy po celej krajine znovu povstanú cirkevno-politické boje. Nikto totiž nesmie sa nazdávať, že my katolíci natoľko sme hlúpi, nevládni a slabí, že so založenými rukami budeme hľadať na to, aby šialenec Tisza naše, prácou 900 rokov za-

dovážené fondy a cirkevné majetky, jednoducho daroval protestantom. Od Tiszu je to aj neslýchaná bezočivosť, že jeho mungovskú čriedu zabezpečil a znovu sohnal si chce z ukradených cirkevných peňazí, a aby sa mu to podarilo, dosť nesvedomitý je k tomu, aby medzi konfessiami krajiny vyvolal najkrutejšie boje. Práve tak robili, keď v rokoch 90-tich zdochnúť mala liberálna strana. Vtedy vyrukovali s civilným manželstvom. Včul ale našim školám a kostotom doprosta ukrásť chcú, k ich udržaniu potrebné majetky a k cieľom *katolíckych bohoslužieb, katolíckej výchovy* od sto a storočia ustanovené peniaze, obrátif idú na protestantské modlitebne, na protestantské školy a na *rodinné prirážky protestantských predikantov*.

Nám nikdy ani len na myseľ neprišlo, aby sme čo len haliera žiadali z majotkov protestantov, preto aj najrozhodnejšie ohrožujeme sa proti tomu, aby mungovská vláda a z ukradených peňazí sohnatý mungovský parlament, milliony katolíckej cirkvi veľkodušne darovali Zsilinszkemu a jeho medikantom.

Keď sa aj dokáže, že Tiszové bohaprázdné plány skutočne majú byť prevedené a že mungovci odhodlaní sú zpáchať i túto svätokrádež, milliony katolíckeho ľudu pod vodcovstvom posvätených biskupov a duchovných do posledného chlapa postavia sa na nohy a vtedy Tisza, Zsilinszky a ich zbojníckym lampášom politizujúca črieda, z politického dejišťa vymeteni budú tak ostrou metlou, že ani stopy neostane po nich.

Kresťanská ľudová strana, Katolícka Ľudová Jednota, kresťanské socialné spolky, katolícka tlač včul už na nohy postavily najširšie vrstvy katolíckeho ľudu.

Milliony a milliony veriaceho ľudu do boja hotové stoja pod zástavami katolíckymi! My si nežiadame kultúrne boje! Keď nás však k tomu prinútiť, budeme bojovať zmužile a odhodlane a s Božou pomocou istotne zvíťazíme.

Attentát, aký s pomocou, z ukradených peňazí zakúpených mungov, proti kalolikom najnovšie zpáchať strojia sa **Tisza a Zsilinszky**, neni nič iného, ako **zahalená sekularizácia**, proti tomuto zločinstvu ale rozhodne bojovať bude každý, náboženstvu svojmu verne oddaný katolík.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

Obrovské ľudové shromaždenie v Chynoranoch.

Ohrožovanie desattisíc ľudákov proti nezákonnitostiam mungov.

(Pokračovame.)

Celé Uhorsko vie, jak skvele a veľkolepe vypadlo toto shromaždenie. Tisíce prítomného tam ľudu ich príkladným, pokojným, poriadnym chovaním nepodvratne dokázaly, že náš pospolitý ľud opravde zralý je ku každej politickej akcii a v úplnej miere zaslúži tie práva, ktoré mu prislúchajú. Úradné medzídka mungovskej vlády bály sa aj tohoto shromaždenia a keď ho už nemohly prekaziť všelijakými figľami, navádzali ľud, aby sa v ňom nesúčastnil. Tak zvestne chýrny trenčiansky fõišpán *Szalavszky* rozkázal, aby v obciach trenčianskych okresov, v susedstve Chynorán ležiacich, gazdovské spolky ich shromaždenia vydržiavaly 15. júna. Občania ale týchto okresov nevšimali si rozkazy nadutého mungovského fõišpána, nenalakali sa jeho hlúpeho terroru a pekne-krásne všetci išli do Chynorán ohrožovať sa proti mungovskej hrúzovláde. Ján *Szamaróczy*, bánovský hlavný slúžny, zas 15 júna veľký majáles usporiadal v Bánovcách a rozkázal, aby prišli ta vyhrávať hudobné bandy zo susedných obcí, že im vraj zaplatí po 30 korunách. Muzikanti ale opovrhli tú judášsku mzdu, ktorou ich svádzal hlavný slúžny a všetci prišli vyhrávať do Chynorán. Márné byly vyhrážky mungovských švihákov.

Okrem tisícov pospolitého ľudu, nakoľko bolo možno ustáliť, z inteligencie v shromaždení súčasťnili sa nasledujúci:

Demeter Gyurcsánszky, praepõst-kanonik Nitra, dr. Ludvik Francisey, kanonik Nitra, dr. Valent Puchovszky, kanonik Nitra, Jozef Belák, podsprávca semenišťa Nitra, dr. Leo Schmidt, biskupský tajomník Nitra, dr. Ondrej Skáli, zápisník sv. stolice Nitra, Koloman Szmdida, dekan-farár Nitra, dr. Štefan Cserenyey, professor bohoslovnia Nitra, dr. Štefan Bezák, professor bohoslovnia Nitra, Ondrej Kubinyi, účtovník Nitra, dr. Tibor Kopp, professor hlavného gymnázia Nitra, Béla Sandl, professor hlavného gymnázia Nitra, Štefan Hatala, professor hlavného gymnázia Nitra, Julius Rieszner, kapitulský kaplán Nitra, Julius Rektory, kaplán Nitra, Franc Verõ, veľkostatkár Nitra, Vilhelm Pazsitka, učiteľ Nitra, Julius Já-noky Madoesányi, statkár Pusztaegeri, Imrich Karsay, farár Pográny, Pavel Kuna, farár Zsére, Jozef Mittuch, farár Felsőelefánt, Béla Szerdahelyi, statkár Nyitraszerda-

hely, Alois Fiebig, farár Nyitraszerdahely, Jozef Bezák, farár Szalakusz, Georg Bezák, dekan Szolcsány, Ignác Wohland, dekan Chynorány, Jozef Perényi, správca banky Chynorány, Štefan Paska, dekan Nagybélicz, Štefan Szöllösy, správca fary Nagybossány, Anton Velesey, farár Nagykolos, Karol Zatkovits, farár Nyitrazsámbokrét, Anton Molnár, farár Ószéplak, Béla Keletsényi, kanonik-farár Szkaacsány, Jozef Kosztelny, kaplán Szkaacsány, Teodor Quapil, farár Tökésujfalu, Ján Simoncsics, farár Cobolyfalu, Štefan Rényi, farár Hólak, Ondrej Busek, farár Tornycos, Ondrej Marszina, kaplán Trencsén, Franc Filkorn, správca občianskej školy Trencsén, Jozef Buzna, farár Dezsér, Jozef Hatala, farár, Anton Czeizel, dekan-farár Mitta, Jozef Benyák, dekan-farár Viszocsány, Rudolf Czeizel, správca fary Kisradna, Georg Molnár, kaplán Bán, Ludvik Tomanóczy, farár Ribény, Karol Szlanka, farár Zayugrócz, Ján Liska, dekan-farár Kisegyházás, Vincenc Hayek, dekan-farár Nyitranovák, Eduard Šteffel, dekan-farár Nyitraszucsány, Alois Augustin, kaplán Nyitranovák, Ignác Lukács, farár Berzsény, Andor Kalmanecsok, kaplán Nyitrabánya, Jozef Murin, lekárnik Nyitrazsámbokrét, Béla Havas, dekan Nagyugrócz, Franc Szelezcky, farár Kiskeresnye, Ján Pojtek, dekan Simony, Anton Kuliffay, farár na odpočinku Trencsén, dr. Ernests Vári, pravotár Érsekujvár, Julius Finka, statkár Helbény, Karol Simkó, farár Tótmegyer, Ján Biringer, farár Óhaj, K. Jurik, farár Nadlány, dr. Ján Bundala, farár Nagytapolcsány, Ján Pokorný, staviteľský majster Nagytapolcsány, Ján Gálik, kaplán Nagytapolcsány, Karol Ernests, kaplán Nagytapolcsány, Jozef Bélik, staviteľský majster Nagytapolcsány, dr. Eugen Halaktovics, okresný slúžny Nagytapolcsány, dr. Gustav Vieszt, pravotár Nagytapolcsány, dr. Ján Hulényi, pravotár Nagytapolcsány, Franc Zoru, učiteľ Nagytapolcsány, Ludvik Resko, učiteľ Nagytapolcsány, Ján Schmidt, kníhvedúci Nagytapolcsány, Ján Sunyal, strojník Nagytapolcsány, N. Drahos, správca Nagytapolcsány, Ján Markovich, dekan Nyittrakoros, Vavrinec Lipka, farár Sissó, Konštantin Kniha, farár Csermend, Augustin Gramantik, farár Merőce, dr. Pavel Jantausch, farár Nyitraludány, Ján Sellyey, farár Nyitraörmény, dr. Jozef Napoleon Janda, dekan Nyitrapereszlény, Ernest Trebaticky, kaplán Nyitrapereszlény, Jozef Rákóczy, farár Üzbég, Michal Tarek, kaplán Örmény, Gašpar Kostyal, kaplán a mnohí svetskí z Chynorán a z okolia.

Ako gróf Aladár Zichy, predseda kresťanskej ľudovej strany, za hlučných ovácií oduševnených tisícov zakľúčil jeho reč, na politické rozporenie krajiny a nezákonnosti mungov v slovenskej reči pri všestrannom súhlase posvietil krajinský vyslanec Ján Zelenýák. Za tým nasledujúcu reč povedal:

Gróf Michal Károlyi.

— Ctení spoluobčania! Keď odznel trestného súdu výrok, ktorým zpod obžaloby oslo-

bodený bol Zoltán Désy, celá krajina, ba i celý vzdelaný svet boly toho presvedčenia, že padne nielen Ladislav Lukács, lež s ním spolu aj celá mungovská spoločnosť, celý ten systém, o ktorom nepodvratne bolo dokázané, že jedine a výlučne na paname je založený. Toto predpokladanie bolo aj zcela prirodzené, bo kde trestný súd výrokom ustáli a ohlási, že celý systém zakladá sa na paname, tam, tohože systému obmedzenej zodpovednosti spoločnosť, ktorej cieľom je zdieranie štátnej kassy, na každý pád musí zaniknúť.

— Gróf Štefan Tisza v jednej jeho z posledných rečí povedal, že krajina zadosťučinenie dostala vtedy, keď kráľ najmilostivejšie poslal mu hodbábnu šnúru. V politickom smysle táto hodbábna šnúra ozaj tolko znamenala, že Ladislav Lukács bol justifikovaný, popravený. Pri tom však len to je veľká chyba, že dľa Štefana Tiszu celá tá záležitosť je už aj konečne vyba-vená. *On s celou tou panamou prechádza k dennému poriadku.*

— Nuž ja tu zvláštnu analogiu spatrujem v súvislosti s inou záležitosťou. Plukovníkovi Redlovi, ktorý zradil tajnosti armády, revolver vtisli do ruky a rozkázali, aby sa zastrelil. On to aj urobil a tým nielen sám seba zavraždil, lež aj ďalšie zrady urobil nemožné. Prosím ma dobre rozumeť. Ja nie to tvrdím, že špehúnstvo a panama jedno je a to isté, povedám ale s dôrazom, že ani takú potupnú zradu, akú spáchal Redl, ani takú hnusnú panamu, akej dopustil sa Lukács, jedon človek sám prevádzať nemôže. *K tomu potrebný je celý systém, v tom nielen jedon človek je hriešny, lež hriešny je každý, čo pred takými zločinstvami oči zatvára.* Keď odhalená je takáto pravota panamy, vtedy neni dosť, aby len ten bol trestaný, koho lapia na skutku, *lež z verejného dejišťa vymetlovať treba aj tých, ktorí taký systém podporujú, zahalujú a k nemu sa priznávajú.*

— Veľmi zaujímavé bolo to zasadnutie magnátov, v ktorom gróf Ján Hadik pýtal sa Tiszu, či skutočne stotožňuje sa s týmto systémom, či ozaj schvaľuje tie veci, ktoré páchal Ladislav Lukács. Tisza, ako vieme, to odpovedal, že na také neprijemné otázky neni povinný odpoved dávať. Nuž ja uverím, že tie otázky boly mu neprijemné. Bo to je isté, že nie preto neodpo-

Sv. Martin, ako rimanský vojak, odrezal kus svojho plásta a dal od zimy trasúcemu sa žobrákovi.

vedal na otázky Jána Hadika, ako keby sa bol bál. Oh nie, Štefan Tisza je smelý človek, ktorý sa nezlakne búrlivého chovania magnátov (Smiech.), nezlakne sa magnátov, ktorí sú mu najnebezpečnejší protivníci. (Smiech.)

— Týchto sa on ozaj nebál, ani nie pre týchto nechcel dať odpoveď na predložené mu nepríjemné otázky, lež neodpovedal na ne z tej príčiny, bo prebudil sa v ňom ten dobrý vkus, ktorý on neustále spomína. Ponevác už jednotajne spomína ten dobrý vkus, nemohol ho celkom v sebe utlačiť a cítil, že to, čo slobodne povedal v porade mungov, nemôže povedať v zasadnutí magnátov.

— Je to aj veľmi milé a dojímavé, že ctená väčšina a jej noviny *jedine tomu sa tešia, že neboto možno dokázať, že ministerpredseda a jej vodca kradol.* (Smiech.) Veď Zoltán Désy, tento oduševnený bojovník celého pohybu opozície, nikdy netvrdil, že Ladislav Lukács kradol. Tvrdil ale a aj dokázal, že páchal panamu. Je to teda v poriadku, nekradol a len panamu páchal. *Nuž ale prosím, aká je to kvalifikácia, keď dakto nekradne?* (Hlučný súhlas a éljenovanie.)

— Na tie slová Štefana Tiszu ale, že opozícia tak predstavuje krajinu, ako upadlý a nemravný štát, mám tú odpoveď, že krajinu do haňby a potupy jedine a výlučne uvalujú tie

prečiny, s ktorými aj on sa stotožňuje. A môžeme prichystaní byť na to, že po tomto nepremenniteľne i napozatým prevádzkať sa bude podplácanie, demoralizovanie a vyžieranie peňažných ústavov.

— Ctení spoluobčania! Stránky osemaštyridsiatych sa sdužily. Mňa poctily tým, že ma vyvolili za jedného z predsedov. Hlučné éljen!) Ja to nie mojej osobe privlastňujem, lež tomu, že mojím účinkovaním, stránky neodvislých dovedna som pútal. Skrovné účinkovanie moje v tom záležalo, že prípadné protivy medzi jednotlivými stránkami hľadel som vyrovnáť. Moje účinkovanie aj týmto sdužením stránok neodvislých, nenie zakončené. (Všeobecné éljen!) Mojím pevným predsevzatím je včul, už sdužené stránky opozície ešte pevnejšie spojiť cieľom vydobitia prav pospolitého ludu! (Hlučné ovácie a zdlhavé éljen!)

(Dokončenie nasleduje.)

Cestu máme otvorenú,

vyslovil sa Štefan Tisza, keď ako novovymenovaný ministerpredseda predstavil sa mungovskému snemu. A mungovia opojení súc tým blaženým citom, že od včulka majú takého vodcu, ktorý nezná ani prekážky, ani strachu, vrhli sa pred Tiszom na kolena a prisahali: «Tvoji sme, vodca náš! Za tebou pôjdeme, kam nás len povedeš! Korisť, ktorú nám hodíš, priateľsky si podelíme».

Takto sa dohodnul vodca s gárdou mungovskou. Vodca potrebuje poslušnú, ba až otrockú gárdu. A má ju. Mungovia verní sú Tiszovi, zakiaľ on je pri masťnom hrnci. Tisza však vie, ako treba vernosť mungov potúžiť. Jeho je moc. On vládne s celou krajinou. On obdarí svojich miláčkov. A ktorý mungo by sa nepodlizoval Tiszovi?

Tiszovi je teda cesta otvorená. Očistil ju. Volne môže kráčať po nej. Nikto ho nepristaví, nikto mu nohu nepodloží. A po tej otvorenej ceste Tisza voľno kráča až ku tej priepasti, ktorá ho i s jeho poslušnými mungovcami prehltnie. Lebo koniec koncov to bude. Veď Tiszov otec majster bol v tom, ako si treba ministerstvo poistiť. Aj on kráčať po otvorenej ceste a predsa pohltla ho priepasť. Ten istý osud stihne

aj jeho syna terajšieho ministrapredsedu. On je síce v tom domnení, že kráľ naň poveril Uhorsko a že vôľa Tiszova je aj vôľa kráľova. Preto sa vystatuje Tisza, že má cestu otvorenú. Lenže my vieme, že na otvorenej ceste Tiszovej sú záseky, o ktorých on vedieť nechce. Sú tam aj vlčie jamy, ktoré on nevidí. Tie majú Tiszu napomenúť, že netreba sa veľmi rozhadzovať. Kto vie, kde sa potkne Tisza a do ktorej vlčej jamy padne? To, že opozíciu vyhodil z krajinského domu a že pod dozorom štyristo žandárov a strážnikov zákony vydáva, ako dajaký, diktátor, není toho dôkazom, že Tisza dlhé roky bude ministrapredsedom. Hľa, aj Lukács sa bol presťahoval do ministrapredsedníckeho bytu. Pýšil sa v ňom. Do toho nádherného bytu vzal so sebou aj jeho druhú manželku, s ktou len na pol kola je sobášeny. Ani sa mu nesnívalo, že tajne, v nočnej tme, bude sa prevážať z toho kráľovsky zariadeného bytu, bo veď neraz sa chvastal, že silno sedí na koni. A hľa, buchnul špatne. A to nie v snemovni, lež v sieni trestného súdu.

Nech si teda Tisza pozor dáva. Bárs je cesta jeho otvorená, predsa však sú na nej vlčie jamy a záseky. Aj Lukácsa prehltila takáto vlčia jama — panama. No len no, Tisza, Ktorý kormidelník najsilnejšej válečnej parolode zná, prepláva-li more bezpečne?

Memento, pane Tisza! Vaša cesta je otvorená, lenže vedľa nej z oboch strán stojí ľud celého Uhorska!

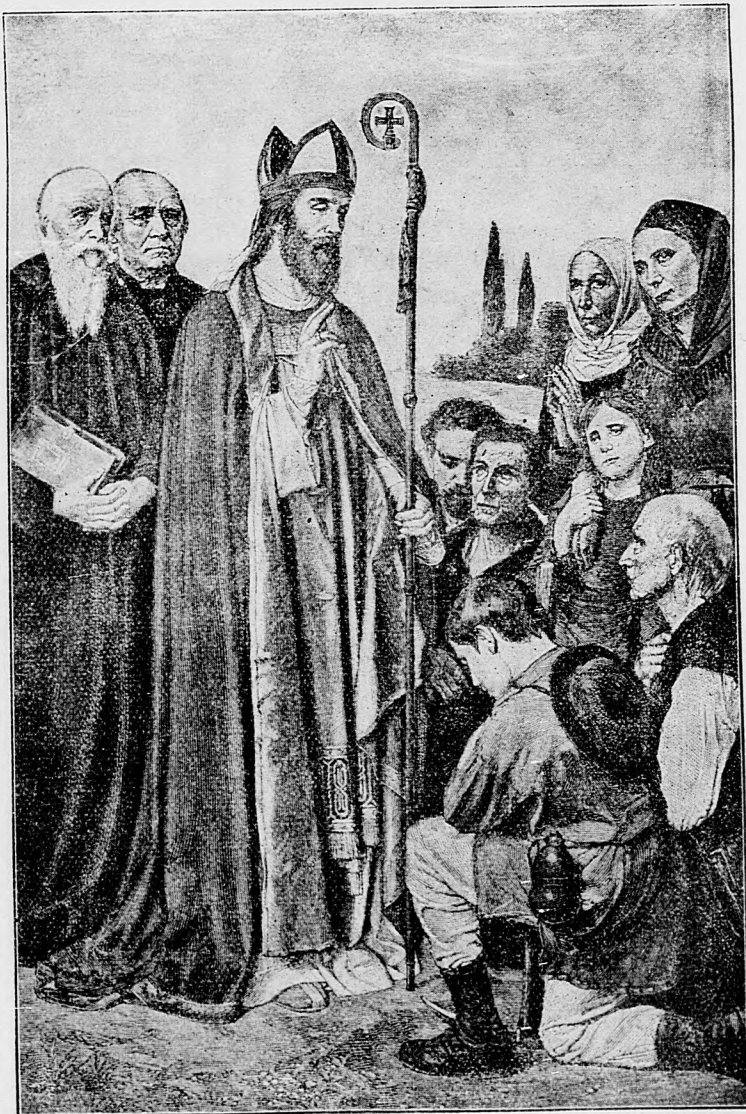
Fatranský.

Ohnivý meč.

Nedávno vo Viedni previedli zas taký kúsok, ktorý neprajne posudzuje celý vzdelaný svet a nad ktorým zvlášte zhroziť sa musí obyvateľstvo Uhorska. Za ministrapredsedu vymenovali najmilšieho, najláskavejšieho a najznášanlivejšieho munga: Stefana Tiszu. Ďakujeme za túto politickú múdrosť a veľkú milosť. Po Lukáčsovi ozaj nemohli iného postaviť na čelo vlády, ako najvernejšieho kompana Lukáčsovho. Veď aj posiaľ Tisza bol vodcom a správcom mungovskej strany. On ju stvoril pomocou ukradnutých peňazí. On dával návody Khuenovi Hédervárymu a neskôr Lukáčsovi, ako majú

udržať, viesť mungovskú stranu a ako zlomiť opozíciu. Zcela prirodzená vec je teda, aby Tisza sadol si do toho kresla, ku ktorému si od rokov cestu kliesnil. Jednúc už sedel Tisza v ministrapredsedníckom kresle, lenže rozhnevaná opozícia vyhodila ho von i s jeho drabantmi. Odtedy ale aj Tisza zmúdreľ. V tom čase nevedel zápasíť s obštrukciou, včul však nemožno obštruovať. Prekážajú to Tiszovské snemové pravidlá a snemová stráž, ktorá na Tiszov rozkaz rúbe šablami a striela revolvermi. Tisza teda vopred sa postaral o to, aby v snemovni bezpečne garazdiť mohol. On si myslí, že to ľahko pôjde. Vo Viedni preto vymenovali Tiszu, aby pokračoval v tom diele, ktoré začal.

Mungovia s radosťou ho vítali, bo sa domnievajú, že on zakryje a obráni všetky panamy mungov. Tisza je aj istý, že ani jeden mungo nebude sa protivíť jeho nariadeniam. Opozícia? Tá Tiszovi nerobí starosti. Tá patrí pod kommando snemovej stráže. Keby opozí-

Sv. Martin, ako toursky biskup, udeľuje požehnanie.

Gróf Peter Erdődy, slávnostný strážca sv. pozostatkov.

cia povstala proti Tiszovi, dosť ľahko krv bude tiecť v krajinskom dome. Tiszovi ani to nerobí starosť, bo on je od dávna hluchý, temný a necitedelný. On je bláznivý fantasta, ktorý sa drží za ohnivý meč. Natolko je namyslený a pomstychtivý, že iného už sám nepovažuje za schopného, aby v týchto ťažkých časoch, keď všetky vrstvy krajinského obyvateľstva sú rozvadené a rozhorčené, urobil poriadok. Áno, ctibažnosť a Nerovské tyranstvo mali Tiszu k tomu, aby sa vo Viedni ponukol. On dobre vie, že ho v krajine nenávidia a že jeho meno neni iné, ako kliatba. Zná i to, že rozčulená opozícia ani do reči nepustí sa s ním. Zná, že jeho násilné nariadenia a jeho tyranská diktatúra zapália celú krajinu. On však len to chce. Nie pokoj, lež borbu na život a smrť. Veď keby Tisza pokoj chcel, nebol by sa driapal za ministerstvom, on ale v jeho šialenosti drží sa za ohnivý meč. On sa chce kochať v plameni, ktorý po celej krajine rozvatrí, to sodpovedá jeho šialenému duchu a jeho perverzným ner-

vom. Je on ako druhý Nero, ktorý kochal sa v ohni, ktorý on zapálil.

Lenže rátať treba i na odpor opozície. Táto sa nepoddá Tiszovi. Nezkloní šije pred tyranom, lež i ona volať bude: «Pod zbraň každý statočný občan krajiny! Zlom rohy tyranom!»

A ver' za opozíciou silnejšie čaty budú stať, ako za šialencom Tiszom. Čo bude potom? Na to nemyslia vo Viedni...!

Škoda, ba hriech, že Tisza prevzal dedičstvo Lukáčsových. Vo Viedni radnej mali pomeriť rozvadených politikov, ako ich ešte väčšmi rozhorčít s tým ohnivým mečom.

Či hádam Tisza má byť druhým Heynavom? Vystane to z neho.

Záhorský.

Sloboda tlače v Uhorsku.

Tieto dni cestoval som domov z Budapešti. Na železničnom nádraží chcel som si noviny kúpiť pre ukrátenie času, bo moje cestovanie dlho potrvá. Spať neviem vo vozni, ako to mnohí robievajú. Ani známosť si nechcem robiť s pašasírmí, bo obyčajne židáci sú natolko dotieraví, že sa človeka o všeličom vypyujú. Na takej dlhej ceste najlepším spoločníkom cestovateľa sú noviny. Na budapeštianskom nádraží dostať rôzne noviny. Myslel som si, že si už len moje zadevážim. Lenže k mojmu veľkému podiveniu to mi povedali, že tie noviny neslobodno po uliciach a na železničnom nádraží predávať.

Pýtal som si iné.

— Aj tie sú vykázané, — odpovedala odpredavateľka novín.

Pýtal som si zas iné.

— Tie minister nedávno zakázal predávať, — rečie trafikantka. — Nech sa vám páči iné noviny.

Ďakujem, ja len tie noviny čítavam, na ktoré som navyknul. Vládne nechcem ani zdarma, — odpovedal som a nazlobený sadol som do vozňa.

— Prosím, čo je to za hlavné mesto, čo je to za krajina, kde aj noviny zakazujú verejne predávať? — hovorím sprievodčimu vlaku.

Ten ukázal na ústa a neodpovedal.

Srozumel som mu. On istotne tak mieni o uhorskej slobode, ako ja, lenže nesmie vyslovíť

svoju mienku. bo je v štátnej službe. Cestujúci však hlučným hlasom dali mi na vedomie, že Lukács a Tisza isté, vláde neprijemné noviny zakázali predávať v trafikách, na uliciach a na železničných nádražiach.

— Je to čudná sloboda, keď jedon minister aj také právo má. Prečo teda oslavujú po krajine deň 15. marca, jakožto narodenia tlačovej slobody? A prečo je v zákone vytlačené, že v Uhorsku každý človek slobodne môže svoje myšlienky pomocou tlače šíriť?

O tejto slobode začali sme živý rozhovor. Každý z cestovateľov vyriekol svoju mienku, ktorú ani Lukács, ani Tisza neboli by si do vačku schovali, bárs sú navyknutí na grobianstva.

— Vidíte, pánovia, toto je len maličkosť, že vláda prenasleduje isté noviny, ktoré sme píšu o vládných panamách a o zúrivých násilnostiach šialenca Tiszu. Vás, ako statočných Maďarov, uráža zakročenie vlády, lebo vidíte v tom besnotu tej vlády, ktorá vykoreniť chce ešte aj tie pozostatky chýrnei uhorskej slobody. Čo máme ale my Slováci povedať? U nás často-

krát aj preto pokutujú človeka, že slovensky hovorí a píše. Obsadení sme špehúňmi, ktorí nás udávajú. U nás nemožno čítací spolok založiť, bo aj to je vlastizrada. U nás častokrát shabú na pošte noviny. Vrchnosti vyšlú žandárov, aby prehliadku držali v istých «podozrivých» domoch a aby shabali proškribované noviny. U nás za zázrak držíme, keď nám slúžny dovolí divadelnú prednášku, Boly a budú pády že odsúdia toho, kto si po slovensky zaspieva. Ani nespomenem naše voľby a ľudové shromaždenia. O tomto dosť ste čítali. My na hornom Uhorsku ozaj môžeme povedať, že nevieme čo je rečová, tlačová, vôbec: čo je sloboda. Nevieť prečo je to a čo chce s tým vláda do-cieliť. Bo to neni pravda, že Slováci sú panslávi a vlastizradcovia. Môžem vám povedať, pánovia, že medzi vládnymi politikmi viac je vlastizradcov, ako medzi nami Slovákmi. Isté je, že Slováci nikdy nepovstanú proti vlasti, ktorú milujú viacej, ako celá mungovská banda.

Moji spolucestovatelia dali mi za pravdu a potom spoločne kritizovali sme Lukácsa, Tiszu

Zo slávnosti v Szombathelyi: Skvostný koč s pozostatkami sv. Martina v slávnostnom pochode.

a celú čriedu panamistov. Čo sme hovorili, to podržím u seba, bo keby som to dal vytlačiť, v žalári by som mohol rozjímať o uhorskej tlačovej slobode. A veru všetciia mlúvili sme len čistú pravdu. *Známy.*

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Tours. Apoštolský život svoj zakončil 8. novembra roku 397. Nad jeho hrobom zprvu postavená bola káplnka, pozdejšie ale vybudovali tam skvostný chrám Boží, v ktorom, ako neoceniteľný poklad, ochraňovali pozostatky sv. Martina.

Gróf Ján Mikes, terajší biskup szombathelyský, vyprostredkoval si dovolenie, aby aspoň čiastka pozostatkov sv. Martina prevezená bola

Zo slávnosti v Szombathelyi: Gróf Ján Mikes, szombathelyský biskup, ktorý dal doviezť pozostatky sv. Martina, zprava L. Árpád Várady, biskup rábsky, zľava Tibor Hajdu, arciepát pannonhalmský, v slávnostnom pochode.

Velkolepé slávnosti sv. Martina v Szombathelyi.

Svätý Martin roku 326. po Kristu Pánu narodil sa v meste Claudia Sabaria, prítomne Szombathely zvanom. Ako rimanský vojak vynikal mimoriadnymi čnosťami a zvlášte láskou ku chudobným. Pozdejšie opustil stav vojenský, prijal sviatosť krstu, rozširoval kresťanstvo na pobreží terajšieho Francúzska, kde roku. 371. proti jeho vôli vyvolili ho za biskupa mesta

do jeho rodinného mesta Szombathelyu. Po dosiahnutom dovolení pre pozostatky sv. Martina do francúzskeho mesta Tour poslal hneď aj deputáciu, ktorá navrátila sa 14. júna. Deputáciu so svätými pozostatkami veľký zástup vítal na železničnej stanici, kde biskup Ján Mikes sväté pozostatky prevzal od vodcu deputácie kanonika Alexandra Taubera. V striebornej skrinke zavreté relikvie dočasne umiestnili v kostole dominikánov v Szentmártone a odtiaľ ich v nedeľu, 15. júna, za veľkej slávnosti, v

imposantnej processii preniesli do stolného chrámu.

Katolícke obecnstvo všetkých tried obyvateľstva stolíc Vas a Zala na tisíce súčasťnilo sa na týchto slávnostiach, ktoré predstavujú nám vyobrazenia terajšieho čísla.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

jencami tak v Bulharsku, ako aj v Srbsku sú porobené. Hlavný vojenský stán Bulharov je v Sofii, Srbov v Üskübe. Dľa srbských časopisov vojna tento týždeň vypukne. Belehradské časopisy náruživým tónom píšú za vojnu. Nebude od veci pripomenúť, že ako píšú srbské noviny o Bulharsku. Tak «Mali Journal» píše:

— Bulharsko treba potrestať a sotref z povrchu zeme. Toto musí každý vlastenecký Srb

Zo slávnosti v Szombathelyi: Sv. omša v slávnostnom stánku na priestore sv. Trojice.

Položenie na Balkáne.

Srbská vláda zaľakovala.

Ruská vláda vyzvala ministerpredsedov balkánskych spojených štátov, aby čím skôr prišli do Petrohradu na konferenciu, na ktorej riešia bulharsko-srbský konflikt. Srbská vláda s vďakou prijala úradné pozvanie ruskej vlády ku schôdzke ministerpredsedov. Bulharsko a Grécko ale neni náklonné súčasťniť sa na konferencii v Petrohrade.

Prípravy ku vojne medzi balkánskymi spo-

opakovať v každú chvíľu. Bulhari sú takým lstivým národom, ktorý nemá na svete páru. Jeho vodcovia sú lúpežníci vodcovia a nemravní ľudia, ktorí nemajú ani statočnosti, ani hanby. Bulharov treba potrestať, lebo v tomto väzí budúcnosť Srbska.

Viacere telegramy tvrdia, že Rusko nebude sa nečinne dívať na vojnu balkánskych štátov, lež sa zamieša a síce zbrannou silou tak, že svoju flottu na Čiernom mori pošle na bulharské vodý. Viac ruských lodí po Dunaji — ako sofijská zpráva oznamuje — vozí pre Srbsko

kone a muníciu. Pre toto v Sofii panuje rozčulenosť a bulharská vláda bude sa v Petrohrade ohradzovať.

S veľkou napnutosťou sa očakáva, že ako sa bude držať Rumunsko, keby na Balkáne znovu volna vypukla. Dľa chýru rumunská armáda hneď po vypuknutí vojny prekročí bulharskú hranicu.

Srbský ministerpredseda Pašič zažakoval i s jeho vládou. Srbský kráľ prijal demissiu Pašičovej vlády. Výhlady na pokoj medzi balkánskymi spojencami sú zcela zmarené.

Kongress uhorských gazdov v Košiciach.

Družstvo uhorských gazdov v stredu, 18. júna, predpoludním vydržovalo krajinský kongress v Košiciach za veľkej zaujatosti gazdovskej spoločnosti. Na kongresse zastúpené boli všetky poľnohospodárske ustanovizne, centrum rakúskych agrárov, veľa rakúskych gazdovských spolkov, ďalej tam boli početné vývodiacie osobnosti uhorského a spoločenského života.

Na kongress zo všetkých strán krajiny išlo sa asi tisíc gazdov, ktorí najprv položili vence na hrob panovníka Franca Rákócziho II. a na honvédsku sochu.

Zatým kongress začal svoje porady, ktoré zahájil predseda Družstva uhorských gazdov, bývalý minster orby Ignác *Darányi*. Na kongresse rečníci zaoberali sa s aktuálnymi poľnohospodárskymi otázkami, medzi nimi s obranou poľnohospodárskej dôroby, s otázkou organizovania gazdov, potom s majetkovou politikou, s novou daňovou reformou, so záležitosťou družstiev pre poisťovanie dobytká atď. Ohľadom týchto otázok kongress uhorských gazdov vyniesol dôležité uzavretia.

Kongress uhorských gazdov jeho veličenstvu kráľovi poslal holdujúci telegram, na ktorý od kabinetnej kancelárie hneď prišla odpoveď, že kráľ milostive prijal prejavenú poklonu uhorských gazdov.

Po skončení porád kongressu jedna časť gazdov odcestovala z Košíc, druhá ale urobila výlet do Tatier a na okolie Tokaju.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťana!»

To i to o mungoch.

Tisza straší cára. — Hostina na zlatých miskách.

Rakúska diplomacia už vyše pol roka straší ruského cára, ten sa ale nechcel naľakaf. Vo Viedni preto prišli na tú myšlienku, že keď kto, Tisza nastraší cára. Z ministerstva zahraničia Tiszovi poslali aj pismo, z ktorého on, ako diktátor Uhorska, proti ruskému cárovi povedal ostrú reč v mungovskom sneme. V tejto jeho reči vyhrážal sa cárovi, že zle pochodí, keď sa bude miešať do balkánskych záležitostí. Vyzeralo to tak, ako by s jeho 70 drábmami hneď podmánil si chcel Rusko. Mungovci od radosti otvárali huby, ako vráta, nadovšetko keď Tisza povedal, že on dovoľí, aby Srbsko vojnu viedlo proti Bulharsku, to ale nedovoľí, aby balkánske národy pozbavené boli slobody. Bo on, ako Tisza, s telom i dušou je za slobodu národov. Mungovci div z kože nepovyskakovali nad touto výpoveďou! Tisza, ktorý všetky slobody nohami šliape, je za slobodu národov!

Ruský cár poslal nenalakal sa Tiszu a zabudol vydať úkaz, aby zbraň zložili jeho armády, mungovci ale, v radostnom vytržení nad touto najnovšou nacionálnou výhodou, akú jeho diplomatickou rečou dosiahol Tisza, zariadili mu veľkú hostinu a to **na zlatých miskách a tanieroch**. Ku tejto hostine prišli všetci mungovskí vyslanci a 500 štepených mungov. **Zo zlatých misiek a tanierov** žrali mungovci a šampánske do rána pili z pozlátených krištálových pohárov. Zlé jazyky hovoria, že tie zlaté misky a taniere ku stolom retiazkami boli prikuté, aby ich nepokradli mungovci. Či ale tí mungovskí vyslanci, pri pohľade na to zlaté náradie, mysleli na to, že ich voličia nemajú zemiakov, ktorých by sa najesť mohli z drevených misiek? Prvú zdravicu vyniesol Michal Zsilinszky. Tento mungovský mudrc zaiste bol už náležite otrunčený, keď sa opovážil tvrdiť, že pre Uhorsko Lukács tolko znamená, ako Štefan Széchenyi. O Tiszovi povedal, že je hodným druhom Lukácsa.

400 tisíc korún oročka.

Peter Ertsey, mungovský vyslanec jedného okresu v Biharskej, v jeho slobodných chvíľach

zapodieval sa sprostredkovaním odpredajov majetkov. Ministerstvo honvédstva jeho sprostredkovaním na honvédske vojenské ciele dosť charakterný majetok kúpilo za 5 mill. korún, pri čom mungovský krajinský vyslanec Ertsey od predavačov dostal 400 tisíc korún oročky. Immunitný výbor snemovne nariadil vyšetrovanie v tejto záležitosti, Ertsey sa naľakal, zložil mandát a stal sa direktorom banky. Čo ho po mandáte, keď vo vaku má 400.000 korún.

O 200 tisíc viac vojakov sľúbil Tisza vo Viedni.

Najnovšie vysvitlo, že mungovská vláda v jaseni predostre zákonný návrh, dľa ktorého počet rekrútov každoročne povýšený má byť o 200 tisíc mužov. Toto sľúbil Tisza vo Viedni a na každý pád prežene to v mungovskom sneme. Znamená to zas stá millionov na vojenské ciele. Je to o jednu príčinu viacej, aby do jasene Tisza buchol i s celou mungovskou bandou.

Prázdniny mungov.

V zasadnutí 26. júna mungovské porady slávnostne odročia až do 10. októbra. Mungovci teda dosť času budú mať k zaháľaniu. Horliví ľudáci ale tento dlhý čas vo všetkých krajoch nech využítokujú k organizovaniu kresťanskej ľudovej strany a Katolíckej Ľudovej Jednoty.

B E S E D N I C A.

Slávik.

Kedysi, keď sa ešte hovorievalo: «Nuž, keď má byť pravota, nech bude pravota!» čo ani nebolo tak veľmi dávno, žil kdesi za Hronom istý gazda Pavel a jeho najbližší sused bol Peter; o nich znie tento krátky príklad.

Peter a Pavel, ako vieme, veľmi dobre sa znášajú v lete v kalendári, ľahko im je tam v pokoji predávať na jednej plachte, ale už okolo domov nášho Petra a Pavla najdeme čosi iného: trmu-vmu, ustavičné rôznice, takmer hore nohami obrátiť dvor a vieme, že zlé susedstvo je večná kliatba a oni veru nie sú dobrí priatelia.

Keď sa z Pavlovho komína dymí, Petrovi sa od toho naskutku začne kýchať; a keď Petrove sliepky hrabú, neborák Pavel takmer srúti stenu na svojom dome. Z tohoto potom bude kucapaca, ktorá číaha až po zahradu; ani tento nepopustí, ani ten sa nedá a či malí, či veľkí z obidvoch domov sú v ustavičnej

rozopre; ako ich psi cez ohradu brešú na seba i z tejto i z tamtej strany a hryzú od zlosti dieru.

Ale aby som prešiel k veci. Čo ozdoba Petrovej zahrady od nepamäti sveta stál jedon vysoký vlaský orech, ktorého jedna haluz visela nad zahradu susedovu. Peter, ponevác z tejto haluzy aj ovocie padalo do jeho zahrady, haluz neodfal, ale ju trpel.

I stalo sa v jednu nedeľu, že jedon slávik sadol si práve na spoločnú haluz; tú si vyvoliac za oltár, z ktorého zavčas rána bude oslavovať dobrého Boha svojim pekným spevom.

Ďakujúc mu za deň, ktorý práve svitol, ďakujúc za slnečné lúče a za rosu, za vetriček a za vôňu, za stromy, ktorých koruny sú zelené, za hniezdo, v ktorom jeho družka sedí na vajíčkach, za radosť, ktorá naplňuje jeho srdiečko; slovom za všetko, čo v ňom žije a čo vidí okolo seba; za tú pompu, skvost a barvu, ktorá sláva, — niet žiadnej pochybnosti, — vzkrsla len preňho, všetko len preňho samého. Natolko, že gazda Pavel, ktorý tam počúval slávika, takto zvolal od veľkej radosti:

— Pane Bože môj, ale pekne spieva tento môj vtáčik!

— Vaša je veru jeho tóna, lebo vám také niečo poviem, že... — takéto surové slová bolo počuť cez ohradu.

— Nuž a či že by bol? — spýta sa Pavel, — keď sadol na môj strom.

Ale spieval na mojej porte, ako by jeho spev mohol patriť vám!

Pavel sa nedá, nie veru!

Peter kričí:

— Ani ja veru!

A tak ďalej, slovo na slovo.

Potom si nadávajú, poberú koly, preskočia plot, chytia sa za pasy, pustia sa do vlasov jedon druhému, ku radosti sviatočného dňa, dokrvavia sa, ale od svojho práva neodstúpi z nich ani jedon.

Pavel však zahorel pomstou proti Petrovi a tak ako bol, so zakrvaveným nosom, ide k slúžnemu domrzať ho, rozpovedať, že ako mu Peter ublížil, čoho svedectvom je aj krv na jeho nose. Zo svojho práva on nepopustí a hovorí slúžnemu, že radšej štvornožky pôjde ku samému kráľovi, ale to tak nenechá. On ten hvizd slávika, ktorý išiel z vlaského orecha, neponechá Petrovi, nie veru, nenechá ho až do svojej smlti. A aby jeho slová mali čím väčšiu váhu, na vážky hodí k nim aj jedon toliar, ktorý si slúžny šuchne do vaku na pravom boku.

Ale nevinná pravda ani Petrovi nedala pokoja. Ani on neni lenivý ísť k slúžnemu, aby vypočul jeho ponosu. — Takto a takto sa to stalo, — rozpráva mu. — Hvizd slávika prislúcha jemu, on sa aspoň tak nazdá. Niet tej stolice, ktorá by mu ho vzala, niet tej pravoty, niet toho zákona, lebo veď je to zrejme pred Bohom a pred ľuďmi! Ale aby mu slová lepšie pasovali, preto z úderov, ktoré dostal od neho Peter, vynechá mnoho, a ku svojej pravde položí jedon toliar, ktorý si slúžny vstrčí do vaku na ľavom boku, tam kde má srdce.

Svitol túžobne čakáný deň, v ktorom malo byť riešené, že komu je ozaj naklonené šťastie v tejto slávikovskej pravote. Lenže teraz slúžneho opustí všetka jeho múdrosť. Napriek toho ale, že dvaja fiškáli porozhadzovali všetky svoje knihy a písma, o takejto záležitosti, o hvizdaní slávika, corpus juris nevedel ničoho. Konečne slúžny veľmi nahnevaný, udrúc sa o dva vačky a ukážuc na obidve stránky, takýto výrok vyniesol o neborákovi slávikovi:

— Počujte! Ani tomuto, ani tomu nehvizdal vtáčik, ale, — a tu si udre pravý vačok, — hvizdal mne, — potom si udre ľavý vačok, — hvizdal mne. Môžete odísť!

* * *

Áká je to pekná vec, že sa už dnes nestáva takýto krik a že sa susedia ani nehašteria. Rodina je samá dobrota, naši ľudia boja sa pravôt. Niet už tej delby, niet tej smluvy, aby podobrotky nebola vybavená. Bratia, sestry sa znášajú, všetci spolublízni sú sami dobrí priatelia: za nič, pre nič sa pravotí, zjest sa alebo usmrť, to nikomu ani zďaleka nezide na um. Ale veď kdeže by sa dnes aj vzal taký fiškál, ktorý by prijal takú pravotu, aká bola tá o tom slávikovi? — Bolo by tomu skutočne tak, keby nebolo židovských fiškálov!

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ 1. júla má ísť do Işlu, kde ostane za dva mesiace. Začiatkom septembra jeho veličenstvo príde do Budapešti a zostane tu za tri týždne.

Jubiläum nemeckého cisára. Minulého týždňa v Berlíne a po celom Nemecku s veľkými slávnosťami odbavovali 25 ročné jubiläum nastúpenia nemeckého tronu cisára Vilhelma II. Z tej príležitosti vyslovili mu srdečné blahoželanía mocnári celého sveta. Medzi pozdraveniami pozoruhodné je to, ktoré poslal Poincaré, predseda francúzskej republiky. Cisár Vilhelm na toto pozdravenie odpovedal veľmi vrelým telegraphomom.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Najdôstojnejší pán knieža-primas, arcibiskup ostrihomský, skut. vnút. tajný radca dr. Ján *Csernoch* faru obce Dejte udelil Pavlovi Kottvan, doterajšiemu farárovi naháčskemu, a Ernesta Bokor, kaplána vitteneského, poslal do obce Nahács. — Anton Chemez, na odpočinku farár nasvadský, v 79. roku života zomrel v Nových Zámkoch.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup, skut. vnút. tajný radca dr. Aleúander *Párvy*, 16. júna slávnostne previedol vysvätenie nových kňazov svojho biskupstva a vysvätení boli nasledujúci: Ján *Butkay*, Vavríneec *Kalafut*, Franc *Nádaskay*, Ernest *Sommer*, Jozef *Brunság* a Ján *Gallas*. Všetci vysvätení prvú sv. omšu slúžili 22. júna, a síce Butkay v obci Szepesolaszi, Kalafut v obci Szepesedelény, Nádaskay v Ólubló, Sommer v Tótsóváre, Brunság a Gallas v Hladovke. = Anton Hromada, farár bielopotocký, a Jozef Hromada, farár stankovanský, vzáväzjomne zamenili fary.

Z biskupstva vacovského. Svätý otec Pius X. na žiadosť osvieteného pána biskupa vacovského grófa Karola Csákyho vacovského kanonika, pápežského praeláta Franca Gossmanna vymenoval za vysväteného biskupa, aby mohol byť pomocným biskupom arcipastiera v záležitostiach cirkevnej administrácie. Vysvätený biskup Ján Jung totižto, ktorý dosiaľ konal povinnosti pomocného biskupa, odvolávajúc sa na svoj pokročilý vek, prosil o svoje oslobodenie zpod konaní týchto povinností. Nového pomocného biskupa zaiste len v jaseňi vysvätia.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie na počtu arcikniežafa Leopolda Salvátora, ktorý cez štyri dni zdržoval sa v Košiciach, 14. júna dal slávnostný obed, ku ktorému povolané boly vojenské, stoličné a mestské vrchnosti. V sobotu 21., v nedelu 22. a v pondelok 23. júna osvietený pán biskup za subdiakonov, diakonov a kňazov vysvätil bohoslovcov IV. roka menom: Ján Bartos, Anton Dujszik, Vendelin Genschur, bohoslovci Barna Szabó a Artúr Várady vysvätení boli za diakonov. Koloman Szabados, farár obce Detek, po nábožnom prijatí sv. sviatostí, zomrel v 42. roku života a pochovaný bol za hlbokkej sústrasti veriacích a duchovenstva dekanátskeho okresu. Katolícky čitateľský kruh minulý týždeň usporiadal letnú zahradnú zábavu, ktorá sa veľmi podarila. *Szentistránbaksa*: Pavel Palásthy, tunajší kurátor, na predlohu osvieteného pána biskupa znakom uznania za mnohoročné blahonosné účinkovanie vyznačený je krížom sv. otca pápeža Piusa X. *Tállya*: Julius Sturman, na odpočinku kňaz biskupstva jágerského, na tunajší kostol daroval 1000 korún.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Arciknieža Leopold Salvátor, ktorý cez dva dni prehlíadal tunajšiu posádku, dal dvorný obed, ku ktorému zo stránky duchovenstva povolaní boli: Ondrej Hodobay, praelát, grécko-katolícky kanonik, a Adalbert Zaborovszky, praepost a mestský farár. Spolok alumnea pre chudobných katolíckych žiakov gynaziálnych 7. júna vydržíaval zasadnutie, v ktorom po odstúpení Augusta Csatáryho za podpredsedu jednohlasne vyvolený bol praepost a mestský farár Adalbert Zaborovszky. Majetok spomenutého spolku obnáša 40 tisíc korún. Na domoveň slepých gróf Vidor Csáky daroval 500 korún, ktorý dar obrátiť k ročnému zaopatreniu jedného chovanca. Na tunajšom kráľovskom gymnáziume katolíckom 16. júna začaly sa matúrky, ktorým v zastupiteľstve ministerstva výučby, predsedal dr. Engelbert Mázy, benediktín, hlavný direktor gymnaziálnych škôl okresu košického. Jozef Magyar, mestský hlavný notár, 8. júna, vo výročitý deň korunovania jeho veličenstva kráľa, v učňovskej škole držal poučnú prednášku. Tunajšie mesto miesto honvédov, preložených do Budapešte, dostane honvédske delostrelectvo, ktoré však po vybudovanie novej kasárne ubytované bude v Košiciach. Na ostatnom tunajšom jarmoku polícia chytila dvoch vačkových zbojníkov. Nech to slúži ku výstrahe národu šarišskej stolice, aby po jarmokoch dobrý pozor dával na svoje kapsy a vačky.

Chýry zo Spiša. Náš stoličný výbor 9. júla drží svoje riadne letné zasadnutie. — V Smokovciach do minulého týždňa bolo 1199 kúpeľných hostí. — V magurských vrchoch 14. júna sňah padal.

Podpora gazdom. Na valnom shromáždení administratívneho výboru stolice turčianskej 12. júna, gazdovský dozorca Anton Hnilieška podal zprávu o tom, že s jakou opravdovou starostlivosťou sa zaoberá ministerstvo orby s gazdovskými záležitosťami ľudu. Ministerstvo orby cestou svojej expositúry v Žiline turčianskym gazdom tejto jary za zníženú cenu v 43 obciach dalo zrno na siatie, a síce 359 metr. centov ovsu v hodnote 9640 korún, 16 metr. centov ľadníka, 29 metr. centov datelínového, 8 metr. centov ľanového, 3 metr. centy lucernového a 1 metr. cent konopného semiačka, spolu v hodnote 6714 korún. Mimo toho pohorencom socovským žilinská expositúra odpustila 30% ceny žiadaného zrna na siatie, trovy spojené s dopravou osiva tiež ona zaplatila za nich a cenu osiva pohorenci len v jaseňi tohoto roku budú povinní zaplatiť. Dľa zprávy gazdovského dozorca stolice turčianska na zaopatrenie plemenákov na tento rok dostala 40.000 korún podpory. Z týchto peňazí dosiaľ kúpilo sa 32 býkov-plemenákov a 6 kancov. Priemerná cena býkov bola 529 korún, na ktorú však obce, po odrátaní 16 procentov podpory, priemerne dajú len 440 korún za jedného býka. Z týchto 32 býkov 11 bolo privezené zo Sedmohradska a s dovozom spojenú trovu, 337 korún, zaplatil štát. Ostatné býky boli kúpené na jarmokoch v Košiciach a v Príbovcach.

Švajčiarske kravy v Trenčianskej. Od tých čias, čo v Žiline založená je hospodárov napomáhajúca expositúra pre Horniaky, ustanoviená táto zavádzaním blahodarných poriadkov usiluje sa zlepšiť zakrpatenú rožnú liehvu tamojších krajov. Novšie do stolice trenčianskej za podpory ministra orby zo Švajčiarska boli privezené kravy, ktoré rozdelili medzi trenčianskych malých gazdov.

Pomoc prešporským pohorencom. V prospech prešporských pohorencov zavedené sbierky už aj dosiaľ vykazujú krásny výsledok. Dosiaľ nasbieralo sa 300.000 korún, z ktorých 240.000 korún dobrodejný výbor už i dostal. Podpory ešte nerozdelili, lebo dobrodejný výbor na základe spoľahlivých dát popisuje oškodených a určuje, koľko podpory sa jednotlivcom dostane. Výbor tieto dni na plakátoch vyzval oškodených, aby mu do

30. júna oznámili, kto koľko škody utrpel. Zhorená štvrt mesta aj mestskej vrchnosti robí veľké starosti, lebo z 80. domov, z ktorých jedny zhorely a druhé boli porúchané, sotva sa najde 30 takých, ktoré by bolo možno znova postaviť alebo reparaovať. Asi 50 domov treba srútiť cieľom regulovania mesta.

Svetový kongres žien v Budapešti. Za práva žien bojujúce ženské, cez celý minulý týždeň vydržiavaly svetový kongres v Budapešti, na ktorom zastúpené boli ženské takmer všetkých vzdelaných krajín sveta. Pri zahájení kongresu vládu zastupoval minister osvety dr. Béla Jankovich a v zastúpení hlavného mesta bol prítomný mešťanosta Bárzy. Kongresu predsedala americká millionárka Chapman Catt. Po rečiach žien minister osvety Jankovich po anglicky a mešťanosta Bárzy po francúzsky privítal účastníkov kongresu.

Budapešťiansky Katolícky Delnícky Kruh dňa 6. júla usporiada pre slovenských veriacich púť na milostné miesto Mária Štain. V nedeľu, 6. júla, ráno o 6-tej hodine bude sv. omša za pútnikov v Jozefovskom kostole a po skončení sv. omše pohnú sa pútnici v mene Božom s processiou. Na milostnom mieste Mária Štain bude svätá omša so spevom slovenským za pútnikov; taktiež aj slovenská kázeň. Popoludní o 2. hodine začnú sa modliť sv. ruženec a spievať litanie k úcte blahoslavenej Panny Marie. Po skončení služieb Božích vrátíme sa s processiou nazpät a dorazíme večer okolo 8. hodiny do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu, súčasťnite sa v čim väčšom počte na slávnosti Mariánskej. V páde nepriaznivého počasia púť sa odbaví v nasledujúcu nedeľu. Vodcom púte bude známy duchovný vel. p. dr. Pavel Žižka, predseda Kruhu. Riaditelia púte zo správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu sú: Ján Krajčí a J. Direr.

Povodeň. V severnej čiaske stolice šarišskej následkom častých dažďov, rieky a potoky sa tak rozvodnily, že medzi Bardiovom, Zborovom a Felsóvízközom potoky Ondava a Komló zaplavily a porúchaly hradské cesty. Premávka je na viac miestach zaseknutá. Vrechosť porohila potrebné poriadky. — V Neszlényi minulý týždeň bola taká búrka, na jakú sa ani najstarší ľudia nepamätajú. Voda valalila sa polom a medzi domami, rúcala stavania, mosty všetky sobrala, z hory odviekla kupecké a gazdovské drevo. Po vode plávalo nepočtetné množstvo hadov.

Požehnanie práce

býva len tomu udelené, kto v úplnej sile a zdraví svoju dennú prácu koná. Kto ale trpi na látku a hostec, alebo následkom voľakého nastydnutia atd, ten není často schopným svoju úplnú silu práci venovať. Tu sa osvedčuje vyzkusený domáci prostriedok, ako je Fellerov «Elsafluid» včasťo čo verný pomocník, ktorý zapuďuje bolesti, silí svaly a nervy a mal by byť preto vždy v dome. Známa básnička a spisovateľka Paula Maria Lacrova rišska šlechtička z Egger-Schmitzhausenu sa vyjadřila vo svojom dopise zaslanom lekárníkovi Fellerovi následovne: «Za svoju

povinnosť pokládám si Vám sdeliť ako nekonočne dobre sa Váš Fluid, ktoré som obdržala od baronky Freytagh, osvedčil pri mojej neuralgii tváre. Prijmite z veľkého zástupu á Vám k najvrednejšej uznanosti povinného ľudstva najvrednejšie vďaky atd.» Tisíce podobných vyjavov zo všetkých kruhov svedčia o dobrom vojivom a mnohé bolesti utišujúčom účinku tohoto domáceho prostredku a možno 12 malých alebo 6 dvojitých alebo 2 špeciálne sklenice za 5 kor. franco objednať u dvorného lekárnika E. V. F e l l e r a v. Stubiči, Kostolná-úlica č 18. (Zahrebská stolica). Tiež aj druhý výrobok a síce Fellerove prečistňujúce Elsafluidy môžeme zo zkusenosti odporučiť na zkušku, lebo od kedy ich užívame máme úplne zdravý žaludok a chuť k jedlu, riadnu stolicu a nemáme žaludkové bolesti. Keď aj tento výrobok pravý obdržať chceme, musíme adresovať takto: lekárnik E. V. F e l l e r v. Stubiči, Kostolná-úlica č 18. (Zahrebská stolica). — — — f

Elektrické osvetlenie v Nitre. Zastupiteľský sbor mesta Nitry minulý týždeň vydržoval svoje mesačné riadne valné zhromaždenie. Valné zhromaždenie jednohlasne prijalo spoločnú offertu Nitrianskej plynovej fabriky a Fraštackých elektrických diel. Mesto Nitra teda v jaseňi popri plynovom dostane aj elektrické osvetlenie.

Úmrtnosť dietok v Rusku. Ruský cár vzhľadom na veľkú úmrtnosť dietok v Rusku nariadil, aby v Petrohrade postavili osobitý ústav, v ktorom budú opatrovať chudobné matky, kým pridávajú svoje dietky. Na tento ústav petrohradský a moskovský súkromníci z príležitosti slávnosti Romanovcov darovali jeden million rublov. Protektorkou ústavu bude cárovná.

Nešťastie pod morom chodiacich lodí. V blízkosti Spithedu anglická radová loď «Prince of Wales» počas evičby srazila sa s jednou pod morom chodiacou loďou. Obidve lode sa veľmi porúchaly, ale matrózom sa nič nestalo. — Z Cherbourgu oznamujú, že na lodi «Pluvieuse» ktorá chodí pod morom, jeden matróz omylom nechal oblok otvorený, tak že sa do lode navalila voda. Veliteľovi lode horoko-ťažko podarilo sa loď vyvieť na povrchie mora. Keďby nehodu niekoľkými minútami pozdejšie boli spozorovali, loď by nezachrániteľne bola utonula.

Zhorela dielňa štátnych železníc. V Miškovci na nádraží štátnych železníc pri Tise minule za jednej noci zhorela plechárska, šlosiarska a stolárska dielňa. Mimo železničných vozňov, ktoré boly v dielni, len málo čo bolo možno zachrániť. Hasičia len rano okolo 6. hodiny boli vstave oheň zhasiť. Škodu šacujú asi na 100.000 korún.

Nehrajte sa zbraňou. V Nových Zámkoch žiak III. triedy elementárnej školy Zoltán Szirmák so svojim starším bratom Gejzom vo vinici hral sa s flintičkou. Kamarát chlapcov Ján Szabó vyňal Zoltánovi z ruky flintičku a strelil z nej naňho. Malý Zoltán bol ťažko ranený.

Ružomberok (Liptov).

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Velačený pán redaktor! Prosím ráčte popriať miesta týmto mojim pár riadkom v našom milom «Krestane».

Nový polgármešter zdá sa byť milým človekom. Páni chodia k nemu na návštevu. Mesto má dostať špitál, sedriálnu novú kuriu a vojsko. Tak je slúbené ešte pod časom Lukácsa. — Trhy sú zakázané pre chorobu ošípaných, ktorá sa hrozne šíri a žiadne k tomu povolané medzitka neobzru sa o nejakú pomoc. — Do starej vojenskej kasárne dostali sme tucet nových žandárov. — Mäsiari a pekári sú veľmi smutní, že honvédske vojsko odišlo. Lebo zárobky mali dosť pekné tak pri mäse, ako i pri pečive. — Zišiel by sa nám konsumný sklep. Bo židovské sklepy sa veľmi rozmáhajú. — Katolícka ľudová Jednota ide vydržovať sv. missie pre údov tak slovenskej, ako maďarskej reči. Bude to zásluhou pána kaplána. — Zkúšky školských detí vydržia-

vajú sa pod predsedníctvom dôst. pána farára a pána Daniela Vlkolinského, profesora na odpočinku a horlivého úda školského výboru. — Jubilárne processie sa už započaly. To bola veľmi šikovná myšlienka. Za Chynoranmi mal by nasledovať Ružomberok. V Liptove ale všetko spí. — Privaly veľké škody zapríčinily. Dateliny sú slabé. Trávy sú pekné a tak sa ukazuje hojnosť sena.

Verný.

***

Richvald (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Velačený pán redaktor! Prosím ráčte uverejniť týchto mojich pár riadkov v našom milom Krestane.

Ku všetkým cteným čitateľom, zvlášte ku našim milým krajanom v Amerike prebývajúcim obraciame sa s tou úpenlivou prosbou, aby nám pri vonkajšom obnovení nášho farského kostola so svojimi milodami k pomoci prispeli.

Náš, už vyše 500 rokov starý kostol je znútra teraz veľmi krásny, zvonka ale kričí o veľkú opravu. Strecha tak na kostole, ako aj na väži je už veľmi porúchaná, deravá tak, že do kostola už aj dážď padá a hrozí nám nebezpečenstvo, že jestli v krátkom čase neobnoví sa celá strecha, dážď zo všetkých strán vnikne až do kostola a zkaží jeho okrasu. Aby strecha bola už trvaca a istá proti ohňu, kostol chceme dať pokryť plechom alebo eternitom. Zvonka už aj múry potrebujú rýchlu opravu. Celá vonkajšia oprava kostola bude stáť 7000 korún.

Sami sme nie vstave toľko obetovať, bo je nás tu doma málo: s Hafkou dovedna le 560 duší a behom niekoľko rokov mali sme už veľké výdavky na školské a cirkevné ciele. Škola stála nás 13.000; obnovenie fary 13.000, na obe kaplnky vynaložili sme 4000 korún; kostolná kassa tiež nemá toľko, že by z nej mohli sme opravenie kostola previesť. Odkázaní sme teda na milodary dobrosrdečných ľudí.

Prosíme vás teda v mene sviatostného Ježiša, ktorý hojne nahradí vám každý halier ochotne obetovaný ku jeho sláve, ráčte nám byť ku pomoci.

Milodary, ktoré budú uverejnené v «Krestane», prosíme poslať na Farský Úrad v Richvalde (Kristályfalu, Spiš, Uhry, Europa).

Blahoslavení sú milosrdní, bo oni milosrdenstva dôjdu!

František Klein, r. k. farár richvaldský; Jozef Michna, kostolný kurátor z Richvaldu; Štefan Čenšček, ryehtár richvaldský; Ondrej Merčák z Hafky.

***

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráčte prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom «Krestane».

Výbor levočského patronážskeho spolku minule držal zasadnutie, na ktorom bola reč i o našej Magure. Jedon úd totiž pozornosť výboru obrátil na časte hriešne vý-

stupyk maloletých v starovesskom okrese. Predseda dr. Lupkovič vyslovil sa, že vyzýva naše popredné kruhy, aby vstúpili do kézmarského spolku, ktorý je k nám bližší.

Naše svetské vedúce kruhy s týmto oslovujem, aby už raz aj pred verejnosťou účtovaly o nemocnici, v Starrej Vsi založiť sa majúcej, na ktorú už od viac rokov sbierajú sa milodary. Radi by sme vedeli, na čom sme a koľko sossbieralo sa už na ten vznešený cieľ a na tú súrne potrebnú ustanovizeň?! *Priateľ ľudu.*

Studené povetrie pri dýchaní najprv vniká do úst a do hrdla. Není sa preto tomu čo čudovať, že často povstávajú choroby hrdla, ako kašeľ, zachrípnutie, drápanie v hrdle, zašlajmovanie a ťažkosti pri giganí. Na šťastie však vždy možno doma držať, kašľanie uľavujúci, proti katarhu najlepši «Fellerov Elza-fluid», ktorým najrýchlejšie môžeme si pomôcť. Keby tento výborný liek dakto ešte nemal, nech sa ponáhľa jedon tučet franko za 5 kor. objednať u lekárnik V. Eugena Fellera, Stubica, Kostolná ulica č. 18. Záhrebská stol.

Odkazy redakcie.

L. B. F. Sz. Vďačne budúce i so žiadanými čísami. — M. S. A. D. Ďakujeme. Upotrebíme. — J. K. Sz. Dľa možnosti všetko prichádza.

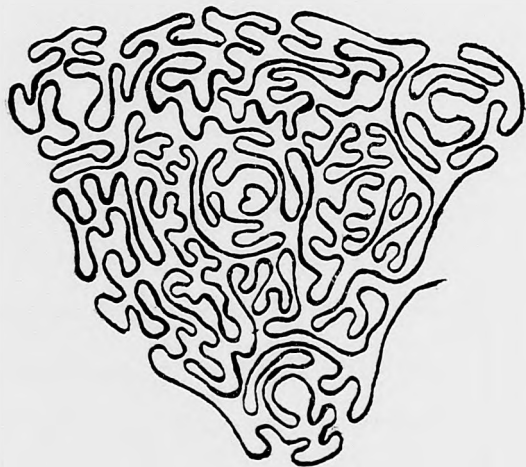
Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena:

na celý rok ... .. 4 koruny,
na pol roka ... .. 2 koruny,
na štvrt roka ... .. 1 koruna.
Do Pruska: na celý rok 6 korún.
Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kresťana

Hlavylámka.

Blúdna cesta.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 24. júna.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	21:20—22:40
• stolnobelohradská, nová	«	21:00—22:20
• peštianska, nová	«	21:00—22:65
• banátska, nová	«	21:90—22:55
Raž prvotriedna	«	19:25—19:45
• druhotriedna	«	19:05—19:25
Jačmeň nový, prvotriedny	«	17:40—18:00
Ovos prvotriedny	«	20:00—21:00
• druhotriedny	«	20:00—20:5
Datelinové semä červená datelina	«	190:00—200:00
• lucerna	«	90:00—130:00
Otruby drobné	«	12:00—12:26
• hrubé	«	12:00—12:20
Kukurica	«	15:30—15:60
Konopné semä	«	26:00—26:50
Proso	«	—
Rasca (kmin)	«	81:00—81:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	16:90	16:60	16:30	16:00	15:70	15:40	15:00

č.	7	7½	8
K.	14:80	13:80	10:40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá	kor.	36:00—56:00
Hrach lúpaný	«	30:00—32:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	30:00—32:00
Mak	«	135:00—136:00
Fazula strakavá	«	25:00—26:00
Fazula veľká biela	«	22:00—23:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	6:20—6:50
• ružové	«	8:40—9:00
• žlté	«	8:00—11:10

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	159:00—160:00
Slanina mestská 4-kusová	«	128:00—129:00
• 3-kusová	«	139:00—140:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	45:00—46:00
• White-Star (***)	«	40:00—40:00
Cukor v klobúkoch	«	84:00—84:50
• kockový	«	88:50—89:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	64:50—65:00

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznačeniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

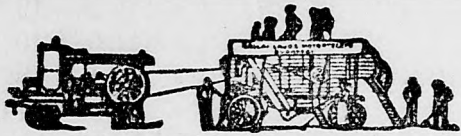
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreléj Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlaťbe

s dvojným vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

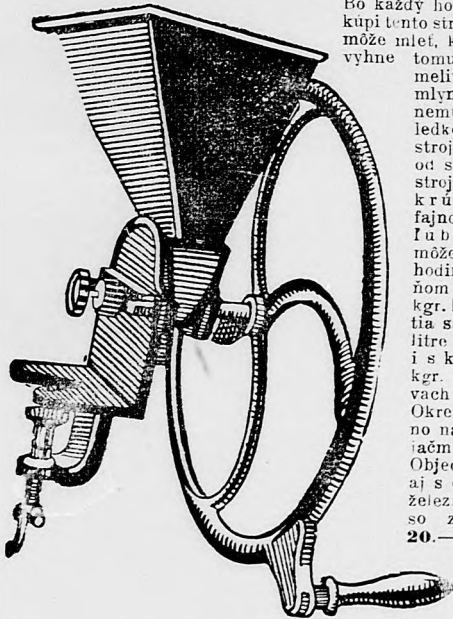
Najjednoduchší a najdokonalejší mlátený stroj prítomnosti

Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtáre, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Netreba viac ísť do mlyna!

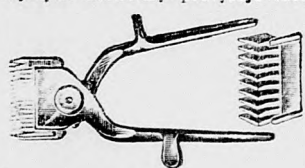
Bo každý hospodár, ktorý si kúpi tento stroj, vtedy a toľko môže mlieť, koľko potrebuje, vyhne tomu, že by toto melivo bolo horké a mlynárovi tiež nič nemusí platiť, následkom čoho kúpený stroj vyplatí sa sám od seba. Na tomto stroji možno mlieť k rúpy akejkoľvek fajnosti, bo sa dľa ľubosti regulovať môže. — Cez jednu hodinu možno na ňom somleť 30—40 kgr. kukurice. Smeštie sa doň na ráz 4 litre kukurice. — Troji s kolesom váži 14 kgr. V hospodárstvech jencoceníteľný. Okrem kukurice možno na ňom mlieť aj jačmeň, raž a žito. Objednať ho možno aj s doposlaním na železničnú stanicu a so zaobalením za 20.— K. Pri objednaní 10.— K. treba poslať. Objednávania vopred prima.

ALEXANDER TAKÁCS BUDAPEST, 280., Rákóczi-ut 8. NK.

Cenník s 5000 vyobrazením na žiadosť posielajú sa zdarma.

Mnoho sa dá usporiť

v čas potreby pri strihaní vlasov alebo holení brady, upotrebením môjho stroja z pôvodnej I-a Solingen ocele. Stroj tento naj-fajnejšie niklovaný prevyšuje všetky ostatné stroje na strihanie.

No. 9150 I-a kvality, strihá cez 2 zúbky, dĺžka strihu bez hrebienka 3 mm., s tenkým hrebienkom 7 mm., s hrubým hrebienkom 10 mm. Šírka plochy strihu (19 zúbkov) 4 1/2 cm. Kus s rezerve nožom aj s úpravou upotrebenia, tak že bärkto, i najnešikovnejší vlasý hneď strihať môže, K 5.80. No 9154.

Dobrý stroj k strihaní vlasov s otvorenou strunou komplett K 4.80. No. 9151. Stroj k strihaní brady K 5.60. No. 9155. Tenže stroj s 1 mm. dĺžky strihu K 4.50.

Riziko vytvorené. — Záměna povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazi vývozný dom

HANNS KONRAD,

cis. a král. dvorný zásielca Brúx, číslo 3356 (Čechy). Hlavný cenník s viacej ako 4000 vyobrazeniami každému na žiadosť posielame zdarma a franko.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak paper 18 K, 24 K Biele ako snah mäkké jak pa per, drapané 30 36, 42 K. — **Metove posteľe.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perin aa'ebó 1 zpodna perina 130 cm. dlhá 116 cm. široka K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a návratie dovoluje sa pri návrate porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134.** pri Pilsen (Čechy).

ZDARMA

a franko na žiadosť dostane každý môj hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami každého druhu v domácnosti potrebných predmetov a prežitostných darov.

HANNS KONRAD

cis. a král. dvorný zásielca

Brúx, číslo 3375. (Čechy)

Niklové vačkové hodinky K 4.—

Strieborné hodinky K 8.—40.

Niklové budičky K 2.—90.

Pendlové h diny K 8.—50.

Hodny s kukučkou K 8.—50.

Husle K 5.—80.

Harmoniky k fahanju K 5.—.

Revolver K 5.—50.

Pro ľučnej práce predmety z kože z ocele v najho-

hatšom býbere. Žiadne riziko záměna povolená alebo náv-

rat peňazi.

Najlepší český prameň k objednanju.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré driapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal. : prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, driapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

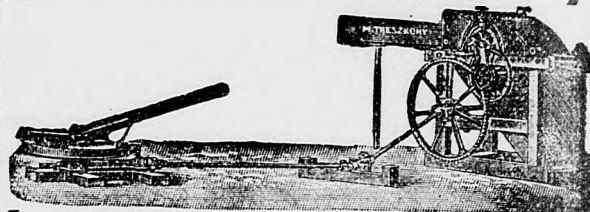
z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkm perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného građu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výměna alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obširný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)**Pánom rol'nikom**

odporúčam svoje najnovšie

hospodárske stroje.

Páni roľníci načo by ste kupovali stroje z ďalekej cudziny z Čiech a Moravy a platili veľke peniaze za dovoznú a pritom neobdržite stroj ani lepší ani lacnejší, ba práve naopak. Stroje dostanete u nás za podpísaného dobre, dokonále silne, trvace a ľahko idúce, pod zárukou. **Teda svoj k svojmu a nie k cudziemu.**

Mlačky. Žentúre. Rajtáre. Sečkovice. Srotovníky. Triery. Pluby. Stroje na siatie. Brány. Hrače. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, torievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kôry a lupánie kukurice atd.

Obrazkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielna na hospodárske stroje

V BYTČI (Nagybicsese).**Dobrý potočný mlyn**

hladáme kúpiť alebo do árendy oziat. A tressa Rózsa u. 13. Pozsony.

Singerove šijacie stroje!

Celkom nová malá Singerka za K 60.—, dobre opravená pre domácnosť a pre remeslo od K 24 vyše! Bicikle, gramofony, platne ľavných cenách. Na sklade má

Jozef Habán Budapest, VII., Almássy-tér 14.

Obrazkový cenník pošlem na žiadosť zdarma.

Oznamy prijíma administracia**„Kreštan“**

Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Prijatie do radu Školských Bratov.

Správa noviciatu Školských Bratov v Nitrabajne dáva s týmto na známosť, že mladici ktorí cítia v sebe povolanie k učiteľ'skému stavu rehoľ'nickému a voču maju vsühpiť do radu Školských Bratov, žiadosť svoju oznámiť, patrične prosbopis s prijatie do 1. augusta h. r. poslať maju vyšudanej správe noviciatu. O prijatie uchádzať sa môžu poriadni, chvalitebného chovania 12—14 roční usilovní mladici, ktorí s výborným uspechom odbavili aspon 4 ementarné školy. Ponevác rad Školských bratov je chudobný rodičia do radu prijatých mladikov 300 korún poviniu sú ročite platiť za zaopatrenie a snašať i trovy za opravenie šiat, a školské potrebnosti. Kandidati noviciatu, ktorí vlastne su žiaci občianskej školy ústavu, aby nasiakli duchom sebazaprenia, k budúceму ich povolaniu potrebným, poviniu sú vykonávať aj menšie práce okolo domácnosti. Bližšie vysvetlenie dáva správa ústravu Školských Bratov v Nitrabajne.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.